

Ettepanek planeerimisseaduse muutmiseks

Teeme ettepaneku planeerimisseaduse muutmiseks, et vähendada halduskoormust ning suurendada õigusselgust seoses rohevõrgustike planeerimisega kohalike omavalituste planeeringutes. Eriti oluline on see võttes arvesse Kliimaministeeriumi planeeritud metsaseaduse ja looduskaitseaduse muudatusi, kuid mitte ainult.

Selgituseks

Tänane olukord on kohalike omavalitsuste rohevõrgustikesse kuulub 1,68 mln ha metsamaast ehk 71,4% ([SMI 2024](#)) ning mitmed omavalitsused on oma üldplaneeringutega seadnud metsamajandamisele väga olulisi piiranguid, nt uuendusraieviiside kasutamise piiramine, ainult valikraiete või turberaiete lubamine, piirangud langi suurusele, erinevad tingimused lageraie langiga piirneva metsa uuenenuks lugemisele ja säilikuude hulga jätmisele, nõue rohevõrgustiku koridorides vältida neid täielikult läbilõikavaid lageraieid jmt. Nimetatud piirangud ei pruugi aga täita metsaseaduse eesmärgi ja neid metsaomanikule ka ei hüvitata. Väga paljudes üldplaneeringutes on nõue raiete planeerimisel see eelnevalt kohaliku omavalitsusega kooskõlastada.

Näited

Koostamisel olevas **Lääne-Harju valla** üldplaneeringus rohekoridorides soovituslik kasutada turberaie võtteid. Raided on soovituslik kavandada selliselt, et säilitatava metsa koridori laius oleks vähemalt 200 m.

Viimsi valla koostamisel olevas üldplaneeringus on välja toodud, et rohevõrgustiku tugialal võib lageraie langi pindala olla üldjuhul maksimaalselt 1 ha ning turberaie langi pindala maksimaalselt 4 ha. Uuendusraie langi vahetus läheduses (100 m laiune vahemaa alates uuendusraie langi välispiirist) võib uuendusraiega alustada, kui puittaimestik langil on uuenenud. Uuenenuks loetakse lank siis, kui järelkasvu moodustavad puud on lehtpuuenamusega puistu puhul vähemalt 5 m ja okaspuuenamusega puistu puhul 3 m kõrgused.

Hiumaa valla koostamisel olevas üldplaneeringus on määratud, et metsa tohib rohevõrgustiku alal majandada vaid raieviisidega, millega ei teki üle 2 ha suuruseid lageraielanke. Lageraie langiga piirnevas metsas võib lageraiega alustada kui puittaimestik langil on uuenenud. Uuenenuks loetakse vähemalt 3 m kõrgust puistut ning okaspuu enamusega noorendiku puhul 1,5 m kõrgust puistut. Lisaks tuleb langid sobitada maastikku selliselt, et ei tekiks sirgete servadega alasid.

Praegu kehtivas **Häädemeeste valla** üldplaneeringus (kehtestatud 2013) on rohevõrgustiku koridorides keelustatud kõik raied peale valikraie. Selline piirang on väga lähedane sihtkaitsevööndi piirangurežiimile. Uues, koostamisel olevas üldplaneeringus tuleb kõik roheline võrgustiku alade ja üldplaneeringuga määratud rohealade raied kohaliku omavalitsusega kooskõlastada enne metsateatise esitamist.

Raasiku valla kehtestatud üldplaneeringu järgi jääb Aruküla männik rohevõrgustiku alale ja seal on samuti kehtestatud piirangud lageraie langi suurusele (maksimaalselt 1 ha), säilikpuude jätmisele ja raielangi uuendamisele. Leiame, et sellised piirangud ületavad erametsaomanike taluvuse piiri ning on vaja koheselt ja õiglaselt hüvitada. Rohevõrgustiku raietele seatakse osalisi ja täpsustavaid piiranguid veel paljudes teistes üldplaneeringutes.

Ökodukside suudmealadel tuleb koostööd teha ökoduksi omanikuga juba enne metsateatise esitamist. Tihti on ökodukside aladel lageraie täiesti keelatud või on see lubatud vaid kohaliku omavalitsuse nõusolekul.

Seega, tänane rohevõrgustiku tõlgendamine lubab nii olulisi piiranguid, et neid alasid ei ole õige lugeda majandusmetsade hulka. Veelgi enam, metsamajandamist piirab juba niikuinii metsaseadus, mille eesmärk on ka tagada metsa säästev majandamine, ning täiendav regulatsioon ilma koondmõju hindamata võib kahjustada selle eesmärkide saavutamist. Seda enam, et

viimastel aastatel on majandusest välja jäetavate metsade osakaal järjest kasvanud.

Ettepaneku sisu

Meie ettepanek aitab vähendada halduskoormust ning ressursikulu. Üldplaneeringuid on mitukümmend (63 valda, 15 linna) ning selliste mittemetsandusspetsialistide väljatöötatud kitsenduste menetlemine tähendab suurt halduskoormust erinevatele osapooltele, sh ministeeriumitele, huvioorganisatsioonidele, kohalikele elanikele jt juba nende väljatöötamisel, rääkimata metsamajanduse tegevuste kooskõlastamisel. Vastavalt Kliimaministeeriumi ametnikega kohtumisel saadud infole ei ole ka riigil endal täpselt teada, millised kitsendused ja millises mahus on üldplaneeringutega seatud. Veelgi enam, seatud kitsenduste eest hüvitisi ei maksta ning Eesti Erametsaliidu ettepanekuid ei ole seni seaduses ka kajastatud.

Seega teeme ettepaneku muuta planeerimisseadust selliselt, et rohevõrgustiku aladel, mis ei ole juba looduskaitse seaduse alusel kaitse all, ei piirataks metsamaa majandamist rohkem, kui seda nõuab metsaseadus. Sidususe tagamiseks on oluline, et neil aladel püsiks metsamaa, kuid muud piirangud, sh raiete paiknemisele, suurusele jm kohustustele, on sätestatud juba metsaseaduses.

Teeme ettepaneku muuta planeerimisseaduse § 75 lg 1 p 10 ja sõnastada see järgmiselt: „rohevõrgustiku asukoha ja toimimist tagavate tingimuste täpsustamine ning nendest tekkivate kitsenduste määramine, *arvestades et metsa majandamisele kehtestatavad kitsendused ei või olla rangemad metsaseadusest tulenevatest kitsendustest.*“

Samuti teeme ettepaneku muuta planeerimisseaduse § 74 lg 3 ja sõnastada see järgmiselt:

„Üldplaneeringu alusel võib kinnisomandile seada kitsendusi, hüvitades õiglaselt ja koheselt kinnisasja omanikule kitsendustega tekitatava kahju või saamata jääv tulu.“

Lugupidamisega

Arpo Kullerkupp
Eesti Erametsaliit